

**UCHWAŁA Nr VI/45/2015
RADY MIASTA SZCZECINEK**

z dnia 16 marca 2015 roku

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015-2017

Na podstawie art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r., poz. 135, z późn. zm.) Rada Miasta Szczecinek uchwala co następuje:

- § 1.** Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015-2017, w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.
- § 2.** Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Szczecinek.
- § 3.** Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA RADY MIASTA

Katarzyna Dudź

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2015 – 2017

Szczecinek, styczeń 2015 r.

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	2
DIAGNOZA ŚRODOWISKA I PROBLEMU.....	3
Analiza SWOT Lokalnego Systemu Wspierania Rodziny i Opieki nad Dzieckiem	6
OCENA I REKOMENDACJE DO KIERUNKÓW DZIAŁAŃ NA LATA 2015-2017.....	7
CELE PROGRAMU.....	7
ADRESACI PROGRAMU.....	7
DZIAŁANIA I SPOSÓB ICH REALIZACJI.....	8
REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU.....	10
ZASADY FINANSOWANIA.....	11
EWALUACJA I OCENA PROGRAMU.....	11

I. WPROWADZENIE

Rodzina jest podstawowym środowiskiem funkcjonowania i rozwoju dziecka. Jest również podstawową formą opieki nad dzieckiem od momentu narodzin aż do uzyskania przez nie samodzielności. To w rodzinie dziecko uczy się zasad postępowania, jest przygotowywane do pełnienia określonych ról w życiu dorosłym. Rodzina przekazuje wartości zasady i normy. Jest zatem środowiskiem nie tylko mającym wpływ na jednostkę, ale również na kondycję całego społeczeństwa. Cele te osiąga prawidłowo funkcjonująca rodzina. Dlatego jeżeli w rodzinie pojawiają się dysfunkcje, instytucje zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz działań wspierających i naprawczych.

Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza oraz przemiany demograficzne, które zachodzą w naszym regionie sprawiają, że część rodzin przeżywa kryzys objawiający się kłopotami w znalezieniu zatrudnienia oraz trudnościami finansowymi. Generuje to powstawanie takich niekorzystnych zjawisk społecznych jak ubóstwo, bezrobocie, zagrożenie bezdomnością, przemoc i uzależnienia. Każdy kryzys, z którym boryka się rodzina jest zjawiskiem złożonym i zawsze powoduje niedostateczne wypełnianie przez nią podstawowych funkcji. Dlatego duże znaczenie w pracy z rodziną dysfunkcyjną mają działania profilaktyczne, które pomagają jej w wychowaniu dzieci, przeciwdziałając jednocześnie powstawaniu głębszych problemów zagrażających dobru dzieci i umieszczeniu ich w pieczy zastępczej. Niekorzystne czynniki występujące w rodzinach niejednokrotnie powodują, że jest ona zagrożona wykluczeniem bądź wykluczona społecznie, co w praktyce oznacza ograniczony dostęp do różnych obszarów życia społecznego. Z uwagi na złożoność zjawiska oraz jego wagę działania podejmowane wobec rodziny w kryzysie wymagają skutecznej współpracy różnych grup zawodowych, instytucji i organizacji.

Stąd Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015-2017 obejmuje profilaktykę, która ograniczy czynniki ryzyka istniejące w rodzinie i jej otoczeniu społecznym, utworzenie zintegrowanego systemu wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. System wspierania rodziny oparty będzie o współpracę publiczno-społeczną i wykorzysta zasoby miasta działające w obszarze pracy z rodziną i na jej rzecz.

Przedkładany Program Wspierania Rodziny stanowi realizację dyspozycji ustawowej i jest on spójny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Szczecinek na lata 2009-2018, z Gminnym Systemem Profilaktyki i Opieki Nad Dzieckiem i Rodziną oraz Wojewódzkim Programem Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2014-2020 pn. „Region dla Rodziny”.

II. DIAGNOZA ŚRODOWISKA I PROBLEMU

Szczecinek to miasto powiatowe liczące około 40 tysięcy mieszkańców, stanowiące ośrodek przemysłowy, w którym dominuje przemysł drzewny, elektroniczny i rolno-spożywczy. Głównym źródłem dochodu mieszkańców jest praca w firmach produkcyjnych i usługach. Ważnym pracodawcą są także instytucje publiczne, w tym samorządu lokalnego oraz instytucje państwowe.

Szczecinek jest lokalnym centrum edukacji, kultury i sportu. Tutaj zlokalizowane jest powiatowe szkolnictwo średnie, funkcjonuje rozbudowana sieć gimnazjów, szkół podstawowych i przedszkoli, zarówno o charakterze publicznym, jak też niepublicznym. W mieście ulokowane są również filie szkół wyższych. Dobrze wyposażona baza sportowa oraz prężnie działające ośrodki kultury tworzą możliwości samorealizacji, rozwoju zainteresowań oraz udziału w różnorodnych imprezach kulturalnych i sportowych.

Miasto posiada również rozbudowany i dobrze działający system pomocy społecznej, w tym instytucje, placówki i programy działające na rzecz osób bezrobotnych, starszych, niepełnosprawnych, bezdomnych, rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, czy też osób wykluczonych bądź zagrożonych marginalizacją społeczną.

W Szczecinku funkcjonuje sieć placówek wsparcia dziennego prowadzonych przez organizacje pozarządowe. Placówki te nie tylko organizują dzieciom czas wolny i pomoc w nauce, ale również współpracują z rodzicami dziecka, placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi.

Kondycja szczecineckiej rodziny jest odbiciem ogólnej sytuacji demograficznej oraz gospodarczej województwa zachodniopomorskiego. Dane statystyczne ujęte w Wojewódzkim Programie Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na lata 2014-2020 przyjętym Uchwałą Nr XXXVIII/517/14 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 30 września 2014 r. wskazują m.in. na systematyczny wzrost rodzin niepełnych z dziećmi oraz wzrost liczby osób decydujących się na życie w związkach partnerskich. Województwo zachodniopomorskie ma również pierwsze miejsce spośród wszystkich województw w kraju w liczbie rozwodów (425 rozwodów na 1 000 małżeństw). Od 2002 r. przeważająca liczbę stanowią rodziny z jednym dzieckiem (141 494 rodzin).

Porównując te dane z informacjami statystycznymi systemu pomocy społecznej, które wskazują na stały niezmierniejszą się poziom problemów opiekuńczo-wychowawczych, można wnioskować, że wraz z niską dzietnością polskich rodzin nie zmniejszają się obszary dysfunkcyjności i dezorganizacji życia rodzinnego. Pozostająca na podobnym poziomie liczba rodzin doświadczających problemów opiekuńczo-wychowawczych oraz wzrastająca liczba rozwodów i urodzeń pozamałżeńskich może wskazywać, iż coraz więcej osób nie jest przygotowanych do prawidłowego pełnienia ról małżeńskich i rodzicielskich. Wśród klientów pomocy społecznej, widoczna jest również przewaga rodzin pełnych nad niepełnymi, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich podstawowych potrzeb. Tendencja ta jest bardzo niepokojąca i wskazuje na brak samodzielności społeczno-ekonomicznej rodzin z dziećmi.

Z analizy danych za lata 2012-2014, będących w posiadaniu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku wynika, iż 50% dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, pochodziło z rodzin nie objętych systemem pomocy społecznej, a zatem pozbawionych oddziaływań profilaktycznych. Być może czynnikiem mającym wpływ na nieubieganie się o pomoc w/w rodzin, pomimo doświadczania kryzysu jest niskie kryterium dochodowe pomocy społecznej, nierelatywne do kosztów utrzymania rodziny oraz niska aktywność społeczności lokalnej w zgłaszaniu nieprawidłowości w opiece nad dziećmi odpowiednim służbom.

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015-2017 jest analiza danych statystycznych zawartych w sprawozdaniach rocznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Szczecinku, rokrocznie sporządzana Ocena Zasobów Pomocy Społecznej, analiza społeczna Miasta Szczecinek zawarta w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Szczecinek na lata 2009-2018 oraz roczne oceny realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2012-2014.

Dla potrzeb Programu każdego roku opracowuje się **Kartę Diagnostyczną** społeczności lokalnej, zawierającą informacje nt. liczby mieszkańców, liczby młodzieży i dzieci, ilość dzieci z terenu Szczecinka umieszczonych w pieczy zastępczej, liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, dodatku mieszkaniowego, świadczeń rodzinnych oraz Funduszu Alimentacyjnego.

Karta Diagnostyczna Gminnego Programu Wspierania Rodziny
(stan na 31 grudnia 2014 r.)

Wyszczególnienie	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014
Liczba mieszkańców Szczecinka	39.739	39.349	39.047	38.821
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	1.889	1.969	1.921	1.861
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	3.168	2.985	2.729	2.487
Liczba rodzin korzystających z funduszu alimentacyjnego	418	415	401	402
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	1.338	1.287	1.263	1.176
Liczba dzieci zamieszkujących w Szczecinku w wieku 0-13 lat	4.744	5.819	5.006	4.643
Liczba młodzieży zamieszkującej w Szczecinku w wieku 14 – 18 lat	2.170	2.156	2.012	1.783
Liczba dzieci/młodzieży z terenu Szczecinka przebywających w pieczy zastępczej	106	134	131	100
Liczba dzieci/młodzieży z terenu Szczecinka umieszczonych w pieczy zastępczej.	19	22	23	14
Liczba dzieci powracających z systemu pieczy zastępczej do rodzin naturalnych	x	9	8	4
Liczba osób usamodzielnionych	x	3	5	7

W Szczecinku w roku 2014, w wieku **od 0 do 18 lat** mieszkało **6.426 osób** co stanowi ok. **16,5%** ogółu mieszkańców.

W latach 2012-2014 w pieczy zastępczej umieszczonych było **55 dzieci**, w tym **24 dzieci** pochodziło z rodzin nie objętych systemem pomocy społecznej (46%). Prawo do sprawowania opieki nad własnymi dziećmi utraciło **39 rodzin**, w 2 dwóch przypadkach rodzice zmarli.

W różnych formach pieczy zastępczej 2014 r. przebywało **100 osób**, co stanowi **1,5%** grupy wiekowej od 0 do 18 roku życia.

Z analizy danych MOPS za 2014 r. wynika, iż ze świadczeń pomocy społecznej korzystało **475 rodzin** z dziećmi co stanowi **25%** ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, w tym ok. 1/3 doświadczała problemów opiekuńczo-wychowawczych (**158 rodzin**).

Przyczyny trudnych sytuacji rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2014 r. obrazuje poniższa tabela.

Występujący problem	Liczba środowisk	% z liczby środowisk tj. 1 861
Długotrwała choroba	802	43,5%
Bezrobocie	758	41%
Niepełnosprawność	726	39,5%
Alkoholizm/problem alkoholowy	536	29%
Choroby i zaburzenia psychiczne	371	20%
Niezaradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego	287	15,5%
Niezaradność wychowawcza	158	8,5%
Upośledzenie umysłowe	106	6%
Bezdomność	59	3,5%
Zagrożenie bezdomnością	54	3%
Przemoc w rodzinie	47	3%
Narkomania	40	2,5%

Źródła danych statystycznych:

- Urząd Miasta w Szczecinku (BIP),
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczecinku – sprawozdanie za rok 2014,
- Ocena Zasobów Pomocy Społecznej – za rok 2013,
- Urząd Miasta w Szczecinku – Wydział Spraw Obywatelskich (ewidencja ludności),
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – pisemna informacja dotycząca liczby dzieci umieszczanych i powracających z systemu pieczy zastępczej,
- Wojewódzki Program Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy zastępczej na lata 2014-2020.

Analiza SWOT Lokalnego Systemu Wspierania Rodziny i Opieki nad Dzieckiem.

Mocne strony

- Liczne i otwarte na współpracę organizacje pozarządowe, prowadzące placówki wsparcia dziennego oraz programy i projekty z zakresu wspierania rodziny.
- Dostępność do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, realizowanego przez jednostki publiczne i organizacje samorządowe.
- Rozwijający się system pieczy zastępczej.
- Realizacja licznych projektów osłonowych i profilaktycznych.
- Kompetentna i stale doskonaląca swoje umiejętności kadra pomocy społecznej.
- Dostępność usług opiekuńczych świadczonych rodzinom.
- Zabezpieczenie w budżecie miasta niezbędnych środków na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny.
- Otwartość Urzędu Miasta i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na współpracę ze środowiskiem lokalnym.
- Coraz skuteczniejszy system przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Słabe strony

- Mała świadomość i gotowość społeczna w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.
- Brak nawyków korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego.
- Oba rodzin przed udziałem w grupach wsparcia i grupach samopomocowych.
- Niewystarczająca ilość propozycji spędzania czasu wolnego oraz socjoterapii dla młodzieży zagrożonej demoralizacją.
- Brak nowatorskich metod pracy z młodzieżą.

Szanse

- Pozyskanie kandydatów do pełnienia roli rodziny wspierającej.
- Utrzymanie stałego stanowiska pracy dla asystentów rodziny.
- Korzystanie ze środków projektu systemowego dla ops-ów z Europejskiego Funduszu Społecznego na przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu rodzin zagrożonych.
- Realizacja Karty Dużej Rodziny
- Możliwość pozyskiwania środków pozabudżetowych na projekty rozwijające tzw. kapitał ludzki.
- Tworzenie nowych środowiskowych form pracy z rodziną.

Zagrożenia

- Brak możliwości zaspokojenia uzasadnionych potrzeb mieszkaniowych rodzin.
- Ubożenie społeczeństwa i osłabianie się funkcji opiekuńczej rodziny.
- Brak perspektyw kształcenia adekwatnego do późniejszych możliwości zatrudnienia.
- Niestabilny system prawny w zakresie wspierania rodziny i pomocy społecznej.
- Mała skuteczność w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych na realizację tzw. „projektów miękkich” z zakresu polityki społecznej inwestujących w kapitał ludzki.
- Brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny w kryzysie.

III. OCENA I REKOMENDACJE DO KIERUNKÓW DZIAŁAŃ NA LATA 2015-2017

W oparciu o przeprowadzoną diagnozę oraz doświadczenia związane z realizacją programu w latach ubiegłych wyznaczono kierunki działań w perspektywie lat 2015-2017.

Podstawą skuteczności programu jest zorganizowanie dla rodzin wsparcia o charakterze systemowym, tj. łączenie różnych form pomocy, oferowanych przez różne instytucje i organizacje.

Doświadczenia z minionych lat wskazują na następujące potrzeby:

- 1) należy utrzymywać **zatrudnienie asystentów rodziny** przynajmniej na poziomie 3 etatów, w tym jeden z przygotowaniem zawodowym psychologa/terapeuty,
- 2) należy podejmować działania na rzecz integracji i doskonalenia lokalnego systemu wspierania rodziny,
- 3) prowadzenie **systemu szkoleń i superwizji** dostosowanych do zadań pracowników socjalnych, asystentów rodziny i przedstawicieli innych grup zawodowych mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodziny,
- 4) wdrożenie działań ukierunkowanych na **oddzielenie pracy socjalnej od pomocy finansowej**,
- 5) podejmowanie działań na rzecz uwrażliwiania na problemy i potrzeby rodzin niewydolnych opiekuńczo-wychowawczo i **zaangażowania społeczności lokalnej**,
- 6) prowadzenie **działań** na rzecz pozyskania większej liczby rodzin wspierających,
- 7) prowadzenie pracy z rodziną z perspektywy potrzeb dziecka.

IV. ADRESACI PROGRAMU

Odbiorcami programu będą rodziny zamieszkałe w Szczecinku, doświadczające problemów opiekuńczo-wychowawczych, zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej bądź też takie, którym została odebrana lub ograniczona władza rodzicielska poprzez umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej.

V. CELE PROGRAMU

Misją programu jest utrzymanie dziecka w rodzinie bądź jego powrót do rodziny.

Cel główny Programu:

Skuteczne wspieranie rodzin w przywracaniu im zdolności do prawidłowego pełnienia ich funkcji.

Cele szczegółowe:

1. Diagnozowanie i monitoring potrzeb i problemów rodzin.
2. Integrowanie i doskonalenie lokalnego systemu wsparcia rodziny, w tym kompetencji kadr działających na rzecz dziecka i rodziny.
3. Poprawa funkcjonowania rodziny oraz warunków rozwoju dziecka w środowisku rodzinnym.
4. Przeciwdziałanie marginalizacji społecznej rodzin w kryzysie.
5. Uwrażliwianie i aktywizowanie środowiska lokalnego na potrzeby dzieci i rodzin dysfunkcyjnych.
6. Promowanie rodziny jako priorytetu w pracy instytucji i służb działających na jej rzecz.

VI. DZIAŁANIA I SPOSÓB REALIZACJI

Dla realizacji celów zakłada się następujące działania:

1. Wsparcie interdyscyplinarne.

W pracy z rodziną ważna jest koordynacja działań różnych instytucji i służb wspierania rodziny. Zatem zakładamy, że praca ta będzie realizowana przez powoływanie grup interdyscyplinarnych, w skład których wchodzić będą w szczególności: asystent rodziny, pedagog, pracownik socjalny, przedstawiciel policji, kurator sądowy. Praca ta powinna skutkować trafniejszą diagnozą problemów, ustaleniem spójnego planu pomocy oraz uruchamiać mechanizmy współpracy z właściwymi instytucjami i służbami.

2. Prowadzenie i rozwój różnorodnych form wsparcia dziennego.

Rodziny wychowujące dzieci w wieku szkolnym, a zwłaszcza rodziny, które mają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, potrzebują pomocy w zakresie organizowania dzieciom czasu wolnego, pokonywania trudności szkolnych, zaburzeń zachowania itp.. W związku z tym konieczny jest rozwój różnorodnych środowiskowych form dziennej opieki, których ważnym elementem będą **zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży**.

Placówki wsparcia dziennego mogą być prowadzone w formie:

- a) opiekuńczej (świetlice i kluby środowiskowe, ogniska wychowawcze),
- b) specjalistycznej (socjoterapeutyczne, dla dzieci niepełnosprawnych, z zaburzeniami zachowania, socjalizacyjne dla młodzieży,
- c) pracy podwórkowej realizowanej przez tzw. wychowawców podwórkowych (działania animacyjne i socjoterapeutyczne).

Na szczególną uwagę zasługuje również organizacja wsparcia dziennego i wypoczynku dla dzieci niepełnosprawnych, które często wymagają specjalistycznych form opieki oraz dostosowania otoczenia do ich potrzeb. Należy więc podjąć starania, aby lokalna oferta wsparcia dziennego i wypoczynku uwzględniała potrzeby dzieci niepełnosprawnych.

3. Pomoc w formie rodzin wspierających.

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia rodziny i dziecka, które nie były skazane prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo. Zadania rodziny wspierającej to m.in. pomoc w opiece nad dziećmi, prowadzeniu gospodarstwa domowego, wspólne spędzanie czasu wolnego. Pomoc ta będzie wynikać z przyjętego i zaakceptowanego planu pomocy rodzinie, a realizowana będzie na podstawie zawartej umowy. Rodzina wspierająca może otrzymać zwrot kosztów świadczonej pomocy, co zostanie określone w treści umowy.

W celu podniesienia skuteczności oddziaływania rodzin wspierających, należy zadbać o ich przygotowanie poprzez poradnictwo lub szkolenie.

4. Poradnictwo specjalistyczne.

Praca z rodziną może być prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (w tym pedagogicznego, prawnego, zawodowego), terapii systemowej rodzin, treningu umiejętności wychowawczych dla rodziców, psychoedukacji, mediacji. Narzędziem wzmocnienia rodziny może być również doradztwo w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, dbałości o higienę osobistą i otoczenia, itp. Tam, gdzie jest to potrzebne i możliwe, praca powinna opierać się o kontrakt z rodziną.

Poradnictwo powinno dotyczyć sposobów zaspokajania potrzeb dziecka i rozwiązywania problemów wewnątrz rodziny.

Niezwykle ważnym elementem jest również dostęp rodziny do pomocy prawnej, szczególnie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

5. Usługi opiekuńcze i specjalistyczne.

W ramach działań profilaktycznych powinno uwzględnić się usługi dla rodzin wychowujących dzieci, szczególnie dzieci niepełnosprawne, które stanowiąc będą pomoc rodzicom w zapewnieniu należytej opieki w czasie, gdy nie mogą jej sprawować osobiście lub gdy ich kompetencje rodzicielskie są niedostateczne.

6. Organizowanie grup wsparcia, grup samopomocowych i pomocy wolontarystycznej.

Kolejnym narzędziem wzmocnienia rodzin dysfunkcyjnych będzie pomoc wolontarystyczna, ze szczególnym uwzględnieniem wolontariatu seniorów oraz tworzenie grup wsparcia i samopomocowych. Ich celem będzie wymiana doświadczeń, zapobieganie izolacji, a także wzmocnienie systemu wsparcia. Niezwykle ważnym działaniem jest również integracja rodzin zdefiniowanych wokół podobnych problemów poprzez organizację wspólnych wyjazdów szkoleniowo-integracyjnych, których celem będzie wskazywanie sposobów radzenia sobie z problemami wychowawczymi, aktywne spędzanie czasu z dziećmi, prawidłowe prowadzenie gospodarstwa domowego, itp..

7. Usługi asystenta rodziny.

Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej prawidłowe wychowanie dzieci. W okresie realizacji programu zakłada się objęcie usługami asystenta co najmniej 50 rodzin.

8. Tworzenie, realizacja projektów i programów wspierających rodzinę.

Kolejnym narzędziem wsparcia dziecka i rodziny będzie tworzenie i realizacja programów i projektów osłonowych, w tym m.in. kontynuacja:

- 1) Projektu „Treningi dla Rodziców”,
- 2) Programu „Przyjazny Dom”,
- 3) Programu „Starszy Brat, Starsza Siostra”,
- 4) Projektu „Pogotowie lekcyjne”,
- 5) Programu „Oddłużeniowego”
- 6) Programu „Student”

Ponadto Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczecinku będzie podejmował starania na rzecz pozyskanie środków na realizację projektów z zakresu wspierania rodziny, w ramach ogłaszanych konkursów dotacyjnych.

9. Pomoc finansowa i rzeczowa dla rodzin

Wsparcie i pomoc w ramach tego działania powinno być kierowane do osób i rodzin, które z różnych przyczyn nie mogą funkcjonować prawidłowo w oparciu o posiadane środki i zasoby. Wsparcie powinno być wielopłaszczyznowe i obejmować zarówno poprawę ich warunków bytowych jak i wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, barier w dostępie do leczenia, rehabilitacji, wypoczynku itp.. Priorytetem pomocy jest zapewnienie dzieciom i młodzieży ze środowisk zagrożonych i dysfunkcyjnych ciepłych posiłków, wyposażenia w podręczniki i artykuły szkolne, opieki przedszkolnej, wypoczynku i możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego.

10. Doskonalenie umiejętności zawodowych pracowników socjalnych, asystentów rodziny oraz przedstawicieli innych grup zawodowych mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodziny.

Mając na uwadze skuteczność podejmowanych działań wobec rodziny dysfunkcyjnej oraz możliwość podjęcia działań profilaktycznych we wczesnej fazie kryzysu, niezbędna jest profesjonalizacja grup zawodowych działających w obszarze wspierania rodziny. Wczesna interwencja w rodzinie, dostęp

do nowych metod i technik pracy przyczyni się do zmniejszenia skali problemów opiekuńczo-wychowawczych mieszkańców Szczecinka oraz liczby dzieci umieszczanych dzieci w pieczy zastępczej.

11. Partycypacja w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej

1. W przypadku umieszczenia dziecka **w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka** gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:
 - 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
 - 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
 - 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
2. W przypadku umieszczenia dziecka **w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym** gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:
 - 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
 - 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
 - 3) 50% w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
3. W przypadku umieszczenia przez sąd dziecka pozbawionego opieki i wychowania rodziców **w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej** gmina właściwa ze względu na miejsce urodzenia dziecka jest obowiązana do współfinansowania opłaty, o której mowa w art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.), w wysokości:
 - 1) 10% w pierwszym roku pobytu dziecka;
 - 2) 30% w drugim roku pobytu dziecka;
 - 3) 50% w trzecim roku pobytu dziecka.

VII. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

Założenia Programu Wspierania Rodziny w ramach swoich kompetencji winny realizować samorządowe jednostki organizacyjne, właściwe organizacje pozarządowe i inne podmioty, w szczególności realizujące zadania na zlecenie Miasta Szczecinek oraz osoby specjalizujące się bądź mające kontakt z dzieckiem i rodziną.

Przy realizacji Programu współpracować winny:

- a) podmioty publiczne:
 - właściwe wydziały i stanowiska Urzędu Miasta Szczecinek,
 - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczecinku,
 - przedszkole publiczne,
 - szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne,
 - Miejska Jednostka Obsługi Oświaty,
 - Straż Miejska,
 - Samorządowa Agencja Promocji i Kultury,
 - Ośrodek Sportu i Rekreacji,
 - Zakład Gospodarki Mieszkaniowej,
 - Komunikacja Miejska,
- b) podmioty niepubliczne:
 - przedszkola i szkoły niepubliczne,
 - organizacje pozarządowe działające w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia,
 - organizacje pozarządowe działające w zakresie pomocy społecznej, edukacji

- kluby i organizacje sportowe,
 - kościoły i związki wyznaniowe,
- c) samorządowe służby i instytucje o zasięgu powiatowym, i inne:
- Komenda Powiatowa Policji,
 - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
 - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna,
 - Zakłady opieki zdrowotnej,
 - Sąd Rejonowy w Szczecinku.

W realizacji swoich zadań w/w podmioty powinny kierować się dobrem rodziny, a jej wspieranie traktować jako priorytet, także wówczas gdy nie stanowi ona ich podstawowej misji.

VIII. ZASADY FINANSOWANIA

Finansowanie programu odbywać się będzie ze środków:

- budżetu Miasta Szczecinek,
- dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych,
- dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych,
- programów rządowych z zakresu wspierania rodziny,
- funduszy Unii Europejskiej,
- pozyskanych w ramach konkursów dotacyjnych.

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

IX. EWALUACJA I OCENA PROGRAMU

Monitoring Programu prowadzony będzie corocznie poprzez gromadzenie danych i informacji w zakresie wszystkie działań opisanych w niniejszym Programie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Szczecinku w terminie **do 31 marca każdego roku**, sporządzi sprawozdanie rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny.

Monitorowanie działań będzie dokonywane również poprzez analizę następujących danych:

1. Ilość porad udzielanych przez specjalistów w miejskich instytucjach samorządowych lub w organizacjach pozarządowych realizujących zadania na zlecenie miasta.
2. Liczba zespołów interdyscyplinarnych powoływanych w sprawie rodziny przez pracowników socjalnych lub asystentów rodziny.
3. Liczba osób uczestniczących w konferencjach, szkoleniach.
4. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z określeniem przyczyn oraz struktury tych rodzin.
5. Liczba rodzin niewydolnych wychowawczo i opiekuńczo.
6. Liczba rodzin, doświadczających przemocy domowej.
7. Liczba dzieci objętych pomocą społeczną.
8. Liczba dzieci w placówkach wsparcia dziennego.
9. Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.
10. Liczba dzieci powracających z systemu pieczy zastępczej do rodzin naturalnych.
11. Liczba osób usamodzielnionych.
12. Kwota wydatkowana na realizację różnych programów celowych ze wskazaniem źródeł finansowania.
13. Kwota wydatkowana na koszty utrzymanie dzieci w systemie pieczy zastępczej.
14. Kwota wydatkowana na koszty pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
15. Kwota wydatkowana na koszty pobytu dzieci pozbawionych opieki i wychowania rodziców, umieszczonych przez sąd w zakładzie opiekuńczo-leczniczym, w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym lub w zakładzie rehabilitacji leczniczej.
16. Kwota wydatkowana na pomoc społeczną skierowaną do rodzin wychowujących dzieci, w formie posiłku w szkole, opłat za przedszkole.